

DONES DEL SEU TEMPS

“¡Cuantas veces envidié la suerte de esas mujeres que no sienten ni piensan; que comen, duermen, vegetan, y a las cuales el mundo llama muchas veces mujeres sensatas”

Epistolari de Gertrudis Gómez de Avellaneda (1814-1873)

→ Can Negra o Vil·la Amèlia, vista general. 1888-1910. Canet de Mar.
(© Ramon Soler Pascuet)

→ Temple expiatori del Sagrat Cor del Tibidabo. Vista actual.

DAMA DE LES LLETRES

— L'indià d'Hostalric resident a l'Havana, l'Higini Negra, és recordat per alguns més per la seva dona, **AMÈLIA VIVÉ PICASÓ**, que pel seu èxit colonial. Amèlia, poetessa i periodista vinculada al cercle catalanista i feminista de Carmen Karr o Dolors Monserdà, va ser definida a la seva època com a “pulcra escriptora, i dama de virtuts i talent”. La seva activitat filantròpica queda palesa en la promoció de construccions de pietat popular, com ara l'església del Sagrat Cor, al Tibidabo. A Canet de Mar, població on estiujejava, es conserva la seva residència, al capdavant de la Riera —cal Negra o vil·la Amèlia—, amb les seves inicials emmarcades en un medalló profusament decorat de la cornisa.

Davant d'esposes d'indians, com ara **JUDITH DOWNING** (1801-1868) —esposa de l'acablat americano Josep Xifré Casas—, que no van fer res més que gaudir dels plaers materials de la vida, en trobem d'altres que aprofitaren la seva posició social i econòmica per revertir filantròpicament en la societat del seu temps.

→ Moltes indians begurenques van poder gaudir del “dolce far niente” gràcies a la fortuna familiar.

(AIAB. Fons Ajuntament de Begur)

→ Sortida de missa d'onze a l'església de Sant Pere de Calella, estiu de 1913 o 1914.

(Arxiu Municipal de Palafrugell. Col·lecció Joan Frigola)
Autor > Sebastià Jordi

DOROTEA A PALAFRUGELL

— El matrimoni de **DOROTEA DE CHOPITEA** amb el palafrugellenc Josep M. Serra, indià enriquit a Xile, explica que ella, extremadament religiosa, també actués en aquesta població baix-empordanesa: a banda d'ajudar el Centre Catòlic, Dorotea va finançar la construcció de l'església de Sant Pere de Calella de Palafrugell entre el 1884 i el 1889.

→ Retrat de Dorotea de Chopitea. Oli sobre tela de Leopold Ferrer.

(Col·lecció església de Calella de Palafrugell. Ca. 1890. Arxiu Municipal de Palafrugell)
Autor > Enric Bruguera.

FILANTROPA DE CAP A PEUS

— Exemple paradigmàtic de filantropa el trobem en la figura de **DOROTEA DE CHOPITEA** (1816-1891), filla d'un comerciant basc enriquit a Santiago de Xile. Instal·lada des de petita a Barcelona, invertí bona part de la seva fortuna en obres de caràcter social o benèfic: asils per als més desafavorits, escoles religioses i tallers salesians. Dorotea afavorí tant com va poder l'emancipació i la formació de les dones de la seva època. N'és testimoni la fundació de la primera escola per a noies a tot l'Estat: el Sagrat Cor de Sarrià.

→ Església del Sagrat Cor dels Jesuïtes de Barcelona, de Joan Martorell i Camil Oliveras, 1888-1910.
(© Ramon Soler Pascuet)

LLOFRIUENCA UNIVERSAL

— El poble de Llofriu compta també amb una indiana cèlebre, **IRENE ROCAS** (1861-1947), esposa de l'indià Joan Bassa, amb negocis a Puerto Rico i a Cuba. Tot i que la seva capacitat econòmica no és comparable a la de Dorotea de Chopitea, el seu llegat a la pàtria es materialitzà a través de la cultura i la llengua catalana. Dona forta de conviccions fortes, va treballar per a l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya, pel *Diccionari Català-Valencià-Balear* i per a l'Institut d'Estudis Catalans.

→ Retrat d'Irene Rocas, ja vídua, l'any 1910.

(Arxiu Municipal de Palafrugell. Fons família Bassa Rocas. R-00999)
Autor > Bandús